

ZÁVÁZNÉ DEFINICE (výběr)

Knihovní fond

soubor vybraných, uspořádaných, evidenčně a odborně knihovnický zpracovaných dokumentů, shromážděných a uchovávaných v knihovně, které jsou k dispozici uživatelům pro absenční a prezenční půjčování a poskytování dalších knihovnických a informačních služeb.

Knihovní jednotka

základní jednotka evidence a statistiky knihovního fondu zapsaná v přírůstkovém seznamu (kniha, časopis, mapa, hudebnina, CD, DVD...).

Knihy - naučná literatura

Vědecká, odborná a populárně naučná literatura ve formě knihy, ze všech oborů lidské činnosti a encyklopedická literatura

Knihy - krásná literatura

Veškerá beletrie, tj. próza, poezie, divadelní hry a filmové scénáře ve formě knihy.

Periodikum, seriálová publikace

Dokument v tištěné nebo elektronické formě, vydávaný postupně s pravidelnou nebo nepravidelnou periodicitou, obvykle s číselným nebo chronologickým označením, pod stejným názvem a se záměrem stálého pokračování. Zahrnuje např. časopisy, noviny, sborníky, výroční zprávy.

Ostatní dokumenty

Rukopisy, mikrografické, kartografické, zvukové, zvukově obrazové, obrazové a elektronické dokumenty, tištěné hudebniny.

UŽIVATELÉ, NÁVŠTĚVNÍCI A VÝPŮJČKY

Registrovaný uživatel

Fyzická nebo právnická osoba, která byla během vykazovaného období nově zaregistrována v knihovně nebo její registrace byla obnovena, a která je oprávněna půjčovat si dokumenty z fondů knihovny a využívat další knihovnické a informační služby. Započítává se pouze první registrace uživatele v knihovně ve vykazovaném období.

Registrovaný uživatel do 15 let

Fyzická osoba, která nedosáhla věku 15 let a byla nově zaregistrována během vykazovaného období v knihovně nebo byla její registrace obnovena.

Návštěvník knihovny

Pro potřeby evidence a statistiky je to každý, kdo toho dne osobně navštívil knihovnu a využil některou z jejích služeb, kulturních nebo vzdělávacích akcí (fyzická návštěva), a každý vstup do oblasti elektronických služeb poskytovaných knihovnou a jejich on-line využití, z prostoru mimo knihovnu (virtuální návštěva).

Návštěvník knihovny - fyzická návštěva

Registrovaný nebo neregistrovaný uživatel, který toho dne (fyzicky) navštívil knihovnu, realizoval výpůjčku (půjčil si nebo vrátil knihovní dokumenty) nebo mu byla poskytnuta jiná knihovnická či informační služba. Započítávají se i účastníci kulturních, vzdělávacích a dalších akcí pořádaných v knihovně (besed, přednášek, výstav, kurzů, exkurzí atd.).

Návštěvník kulturní akce - osoba, která se zúčastnila knihovnou pořádané kulturní akce, bez ohledu na to, zda je nebo není registrovaným uživatelem knihovny.

Návštěvník vzdělávací akce (účastník vzdělávací akce) - osoba, která se zúčastnila knihovnou pořádané vzdělávací akce, bez ohledu na to, zda je nebo není registrovaným uživatelem knihovny.

Návštěvník ostatních akcí, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna – osoba, která se zúčastnila akce pořádané v knihovně, jejíž hlavním pořadatelem není knihovna

Návštěvník využívající internet v knihovně - osoba, která toho dne využila internet v knihovně bez ohledu na to, zda je či není registrovaným uživatelem knihovny.

Návštěvník on-line služeb knihovny - virtuální návštěva

Osoba, která vstoupila do elektronického katalogu prostřednictvím webového rozhraní, každý adresný vstup do výpůjčního protokolu, do specializovaných databází a licencovaných elektronických zdrojů apod. z prostoru mimo knihovnu.

Výpůjčka

Knihovnou uskutečněné a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky jednomu uživateli prezenčně nebo absenčně. U nevázaných periodik je výpůjčkou každý jednotlivý sešit nebo číslo, bez ohledu na ročník. Výpůjčkou je i uživatelem požadované prodloužení výpůjčky (před uplynutím výpůjční doby) - prolongace výpůjčky. Prezenční výpůjčky se uvedou pouze v případě, že byly evidovány.

Prezenční výpůjčka – knihovnou registrované a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky v prostorách knihovny

Absenční výpůjčka – knihovnou registrované a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky mimo knihovnu

Prolongace výpůjčky

Prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby dané knihovním (výpůjčním) řádem knihovny. Provádí se na vyžádání uživatele, v knihovně nebo on-line. Prolongace výpůjčky se statisticky eviduje a vykazuje jako další výpůjčka.

Výpůjčka naučné literatury dospělému uživateli - výpůjčka vědecké, odborné, populárně naučné a encyklopedické literatury dospělému uživateli

Výpůjčka krásné literatury dospělému uživateli - výpůjčka beletrie, tj. prózy, poezie, divadelních her a filmových scénářů dospělému uživateli

Výpůjčka naučné literatury dětskému uživateli - výpůjčka naučné literatury uživateli do 15 let

Výpůjčka krásné literatury dětskému uživateli - výpůjčka beletrie uživateli do 15 let

Výpůjčka periodika

Výpůjčka jednoho vázaného ročníku. U průběžně docházejících periodik je výpůjčkou každý jednotlivý sešit nebo číslo.

Výpůjčka ostatních dokumentů

výpůjčka rukopisu, mikrografického, kartografického, audiovizuálního, grafického, elektronického dokumentu, tištěných hudebnin a ostatních knihovních dokumentů, s výjimkou knih a časopisů

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVEN

Webová stránka knihovny

Elektronická služba knihovny, která má jednoznačnou doménu na internetu nebo využívá domény jiného subjektu. Skládá se ze souboru digitálních dokumentů obsahujících základní informace o knihovně a jejích službách a zprostředkujících elektronické služby knihovny (např. elektronický katalog, licencované i vlastní databáze, on-line výpůjční služby, on-line informační služby). Cílem webové stránky je poskytnout přístup ke knihovnickým a informačním službám a zdrojům nepřetržitě po 24 hodin, 7 dnů v týdnu.

Počet návštěv webové stránky knihovny - počet návštěv webové stránky knihovny bez ohledu na počet stran nebo prohlížených souborů, z prostoru knihovny nebo z prostoru mimo knihovnu.

Elektronický katalog knihovny (OPAC)

Veřejně dostupný online katalog určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů obvykle zpřístupňuje i řadu dalších služeb, např. umožňuje správu uživatelského konta, přístup k dalším informačním zdrojům apod.

Elektronický katalog knihovny (OPAC) na internetu

Elektronický katalog knihovny, který může veřejnost využívat prostřednictvím dálkového přístupu, tj. přes webové rozhraní.

Vstup do elektronického katalogu

Vstup do elektronického katalogu (OPAC) je definován jako **úspěšný požadavek na elektronický katalog (OPAC) uskutečněný z počítače v prostorách knihovny nebo z prostoru mimo knihovnu.** Je to jeden cyklus uživatelských aktivit, který začíná připojením uživatele k OPAC a končí ukončením aktivit v OPAC.

Vstup do elektronického katalogu z prostoru knihovny - je definován jako úspěšný požadavek na OPAC uskutečněný z počítače v prostorách knihovny

Vstup do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu - je definován jako úspěšný požadavek na OPAC pomocí dálkového přístupu (přes webové rozhraní)

Elektronický výpůjční protokol (on-line)

Elektronická evidence uživatelů, výpůjček a dalších operací vztahujících se k jednotlivým uživatelským kontům. Statistika sleduje vstupy registrovaných uživatelů do protokolu, který může uživatel realizovat pouze na základě přiděleného vstupního kódu.

Vstup do elektronického výpůjčního protokolu

Vstup do elektronického výpůjčního protokolu je definován jako **vstup uživatele do vlastního uživatelského konta z počítače umístěného v prostorách knihovny nebo z počítače mimo knihovnu,** tzn. pomocí dálkového přístupu. Vstup do uživatelského konta je jeden cyklus uživatelských aktivit, který začíná připojením uživatele k uživatelskému kontu a končí ukončením aktivit v uživatelském kontu.

Vstup do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru knihovny - vstup uživatele do vlastního uživatelského konta z počítače umístěného v prostorách knihovny

Vstup do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu - vstup uživatele do vlastního uživatelského konta pomocí dálkového přístupu

Licencované elektronické informační zdroje

Elektronické databáze (bibliografické, plnotextové a faktografické) a jednotlivé informační dokumenty, do nichž má knihovna pro své uživatele zajištěn přístup. Za **elektronické informační zdroje** považujeme báze dat zařazené do fondu knihovny, zpracované v lokálních informačních systémech a zpřístupňované prostřednictvím sítě. Za **databázi** se považují soubory či sestavy dat, faktografických údajů, bibliografických údajů, textů a jiných digitálních objektů, které se zpřístupňují prostřednictvím společného rozhraní; zahrnujeme sem zejména báze elektronických periodik zpřístupňované v rámci konsorcií, agregační báze typu EBSCO, JSTOR, ANOPRESS, které nabízejí periodika různých vydavatelů.

On-line služby

Všechny služby, které knihovna poskytuje uživatelům prostřednictvím sítě, např. internetu, intranetu, extranetu (on-line výpůjční služby, tj. objednávky, rezervace, prodlužování výpůjček, on-line informační a referenční služby, elektronické dodávání dokumentů).

On-line výpůjční služby - služby poskytované prostřednictvím elektronického výpůjčního protokolu, např. objednávky, rezervace, prodlužování výpůjček, výpůjčky e-dokumentů.

On-line informační služby (počet zodpovězených dotazů) - informační služby, které knihovna poskytuje svým uživatelům prostřednictvím internetu na základě jejich vyžádání (např. služba Ptejte se knihovny, Napište nám...)

Meziknihovní výpůjční služba (MVS)

Typ výpůjční služby, která umožňuje kterékoliv knihovně vyžádat si a půjčit pro svého uživatele od jiné knihovny v rámci státu ty dokumenty, které nemá ve svém fondu, a naopak půjčovat na vyžádání dokumenty z vlastních fondů jiným knihovnám. Může být realizována výpůjčkou fyzického dokumentu, kopií nebo elektronickou formou.

AKCE

Kulturní akce pro veřejnost - kulturní akce, které knihovna pořádá jak pro své uživatele, tak pro širokou veřejnost, např. besedy, výstavy, literární pásma, hudební pořady, kvízy, exkurze atd. Nezahrnují se nástěnky a drobné výstavy (např. novinek).

Vzdělávací akce pro veřejnost - knihovnou pořádané vzdělávací akce pro uživatele a veřejnost, např. školení, kurzy, semináře a další formy, na nichž se účastníci aktivně podílejí.

Ostatní akce, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna - akce, které se konají v objektu knihovny, například komunitní akce organizované institucemi, spolky a sdruženími v místě nebo v rámci pronájmu apod.

REGIONÁLNÍ FUNKCE

Výměnný fond

Samostatná část knihovního fondu pověřené knihovny, která je určena k půjčování v knihovnách obsluhovaných v rámci regionálních funkcí.

Výměnný soubor

Jednorázově dodaný a zapůjčený soubor knih a dalších dokumentů do (obsluhované) knihovny na určitou dobu (obvykle delší než je řádná výpůjční doba půjčující knihovny) z výměnného fondu. Tato služba se neřídí zásadami meziknihovní výpůjční služby.